

Vi gaae derefter over til Dagsordenen. Efter denne bliver at foretage Udkaast til Lov angaaende Salg af det Statskassen tilhørende Kobber-Balseværk med Tilhørende og Tilliggende paa Frederiksværk. Sagen er til anden*) Behandling; der er intet Vindringsforslag fremkommet.

Lindhöfft: Naar jeg ved denne Sags første Behandling tillod mig at henstille, om ikke Salget af Balseværket kunde sættes i Bero, indtil Frederiksværks samtlige Fabrikker og Eiendomme under Gæt og samtidigt kunde realiseres, og jeg dog ikke er fremkommen med noget bestemt Forslag herom, da har dette sin Grund i, at mine Uttringer ikke mødte den Deeltagelse, at jeg kunde regne paa, at et saadant Forslag vilde finde Fremgang. Sagen er vel i sig selv heller ikke af saa stor Vigtighed; men jeg kan dog ikke afvige fra den almindelige Betragtning, — da jeg ikke kjender de locale Forhold, — at Staten vilde være bedst tjent med, at samtlige Fabrikker og Eiendomme paa Frederiksværk bleve samtidigt stillede til Realisation, og vilde det maaskee da nok vise sig, at ialfald Vandkraften ikke er saa aldeles ubetydelig, og at den kan finde Anvendelse paa en anden Maade end nu ved Balseværket. — Da jeg nu engang har reist mig angaaende denne Sag, skal jeg endnu tillade mig at bemærke, at der jo dog var en Mulighed for, at dette Balseværk med Maskineri og Inventarium kunde udbringes til et større Beløb end Taxationssummerne, hvoraf rigtignok især de for Inventariet og Maskinerne ere angivne temmelig høit. For dette Tilfælde vil jeg tillade mig at stille det Spørgsmaal til den høitærede Finanzminister, paa hvilken Maade Overskuddet da skulde anvendes, — om det skulde tilfalde Eieren af Maskinerne og Inventariet, eller om det muligen kunde tilkomme Staten.

Finanzministeren: Jeg skal med Hensyn til den første Bemærkning af den meget ærede Landstingsmand gjentage, at derfor

ligger en Misforstaaelse til Grund. Der kan ikke være Tale om at opsætte Salget af denne enkelte, forresten aldeles uafhængige, Deel af det samlede Etablissement til det Tidspunkt, da ogsaa de øvrige Dele vilde kunne afhændes, da der her var det særlige Forhold tilstede, at Forpagtningen fratrædes til 1ste November indværende Aar. Hvad angaaer Spørgsmaalet, hvorvidt muligen en større Sum end den, som efter Taxationen er bragt i Overslag for Maskiner og Inventarier, skulde kunne erholdes ved Auktionen, da mener jeg, at man let vilde komme ud heraf; thi da maatte den overskydende Sum jo deles i samme Forhold som den Sum, der vil komme ud, imellem Forpagteren og Statskassen, der jo begge ere Eiere af det, der bortselges. Imidlertid kan jeg ganske berolige Enhver i saa Henseende. Det er aldeles umuligt, at en saadan Sum vil blive budt, og der vil saaledes ikke være Grund til at besrygte Forvillinger af denne Natur. — Der blev hentydet til, at Vandkraften muligen kunde, naar dette Salg blev udsat til Foraaret eller til hen i næste Aar, naar den øvrige Deel af Værket formeentligen vilde kunne afhændes, finde en bedre Anvendelse. Den Anvendelse, som den vil kunne finde ved den nu omhandlede Bestanddeel af Etablissementet, er rigtignok meget ringe; thi denne drives jo ved Damp alene. Jeg ansøgte stödt, da der blev Spørgsmaal om denne Kraft, at den ingen Betydning havde, da den var af en saadan Natur, at der kun til ganske enkelte Tider kunde regnes paa den. Der har derfor ogsaa, saavidt mig bekjendt, hele den Tid igjennem, hvori Værket er blevet drevet af den nuværende Forpagter, udelukkende været anvendt Damp; thi man kan jo ikke indrette sig paa at drive et saadant Etablissement til enkelte Tider, i vaade Sommer, men man maa kunne drive det til alle Tider, uafhængigt af slige Forhold. Men ialtsald vil der aldeles ikke være Tale om denne Kraft, naar nærværende Salg gaaer for sig: da den i en Række af nogle og tyve Aar ikke er blevet brugt, vil man ikke kunne tænke sig, at en Forandring i saa Henseende kunde skee, og jeg skal derfor oplyse, at i de foreslignede Auktionsconditioner vil der i § 3 fin-

*) Sagens første Behandling findes Sp. 36—39.